

УДК 378.1

С. С. Єрмакова,

кандидат педагогічних наук, доцент, докторант

(Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського)

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРАДИЦІЙНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВТНЗ

У статті розглянуто результати експерименту щодо вивчення проблеми моніторингу професійної підготовки у ВТНЗ; здійснено порівняння ефективності традиційної та експериментальної технології моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів. Зроблено висновок, що впродовж пропедевтичного етапу відбувається суттєве зростання готовності, а у подальшому – остаточне її оформлення у цілісну несуперечливу систему знань, умінь, навичок, які можуть бути реалізовані у професійній діяльності викладача ВТНЗ.

Актуальність дослідження. Для організації моніторингу професійної підготовки у різних сферах науки створюються різні служби: методичні, психологічні, служби здоров'я. В межах нашого дослідження створювались експериментальні педагогічні лабораторії на базі ВТНЗ, які й виступали у вигляді такої служби – педагогічного асесмент-центру. Ідея виникла у зв'язку зі "старінням" дійсних викладацьких кадрів та з метою залучення молодих перспективних науковців.

Аналіз останніх досліджень. Головними завданнями нашого дослідження є формування майбутнього кадрового потенціалу (резерву) в межах ВТНЗ ще у процесі професійної підготовки студентів, визначення перспектив кадрового розвитку викладачів ВТНЗ – науковців та студентів – майбутніх викладачів ВТНЗ. З нашої точки зору, впровадження такого інноваційного підходу у напрямок професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ дозволить більш об'єктивно розв'язувати питання, наприклад, заміщення вакантних посад, адекватно оцінювати потенціал студентів, планувати розвиток професійної кар'єри майбутніх фахівців, оперативно й системно реагувати на кадрові запити суспільства та самого ВТНЗ.

Метою статті є вивчення проблеми моніторингу професійної підготовки у ВТНЗ шляхом порівняння ефективності традиційної та експериментальної технології моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Кінцевою метою моніторингу професійної підготовки майбутнього викладача ВТНЗ є забезпечення якості його професійної підготовки. Такий фахівець виступає носієм певних особових поліфункціональних властивостей, що дозволяють йому в майбутньому успішно здійснювати професійно-педагогічну діяльність у ВТНЗ.

Отож, було умовно виокремлено дві складові: здійснення дослідницької роботи пошукового характеру і проведення констатувального етапу експерименту.

Метою першої із них було визначення стану проблеми у практиці сучасної вищої школи за низкою параметрів:

- уточнення характеру уявлень студентів, які навчаються в ВТНЗ, про зміст поняття "педагогічна компетентність", особистісно-професійної причетності до педагогічних процесів, вагомості саме педагогічних знань, педагогічного мислення у розв'язанні професійно значущих завдань викладача ВТНЗ; самооцінних суджень майбутніх викладачів ВТНЗ щодо власної готовності до професійно-педагогічної діяльності, ступеня готовності до розв'язання предметних завдань у практичній предметній діяльності у ВТНЗ;

- вивчення думки викладачів фахових дисциплін відносно складових педагогічної компетентності студентів і наявного рівня сформованості цієї особистісно-професійної якості у випускників, суджень щодо власної готовності до формуючого впливу на особистість студента та заходів, яких доцільно вжити у ВТНЗ для активізації процесу формування у майбутніх фахівців педагогічної та предметної (фахової) компетентності;

- узагальнення досвіду педагогічної діяльності сучасних викладачів ВТНЗ, їхніх самооцінних суджень щодо наявного рівня предметної компетентності й ролі ВТНЗ як фактора випереджувального розвитку означеної якості у студентів як потенційних майбутніх викладачів ВТНЗ, а також суджень адміністрації ВТНЗ щодо ролі викладача ВТНЗ у розв'язанні професійно-педагогічних завдань предметного характеру.

Мета **формуального експерименту** полягала в упровадженні означеної концепції, що складається з системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, застосування якої в освітньому процесі ВТНЗ дозволило забезпечити підвищення якості професійної підготовки фахівців у ВТНЗ. Практична спрямованість формуального експерименту полягала у тому, щоб істотно підвищити професійну компетентність студентів шляхом формування готовності – як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності.

Відповідно до цього при організації процесу професійної підготовки майбутніх фахівців велика увага надавалась продуктивному моніторингу професійної підготовки майбутнього викладача ВТНЗ через втілення у навчально-виховний процес ВТНЗ визначених педагогічних умов його ефективності, інтерактивних шляхів і засобів. Робота за усіма вказаними складовими дослідження здійснювалась одночасно. Респондентам була запропонована модифікація методики побудови репертуарних решіток Г. Келлі [1], що допомогла відрефлексувати характеристики системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ.

Об'єктами оцінювання в репертуарних рольових решітках стали виокремлені в теоретичній частині дослідження критерії [2], що лежать в основі конкретизації рівнів для кожної зі структурних складових системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, узяті в біполярному вигляді. Наприклад, для модельного уявлення якісного образу професійної підготовки (модельна структура професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ) за критерієм "спрямованість на викладацьку, педагогічну, інноваційну діяльність": 1) усвідомлення структури педагогічної діяльності викладача ВТНЗ – не усвідомлення структури педагогічної діяльності викладача ВТНЗ; 2) спрямованість на досягнення позитивних результатів – відсутність спрямованості у досягненні позитивних результатів; 3) ефективне використання часу, підвищення продуктивності – неуміле використання часу, низька продуктивність.

Для "моделі системного управління" якістю професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ (локальне модельне уявлення моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ) за тим же критерієм показники такі: 1) задоволеність суб'єктів якістю діяльності освітнього простору у ВТНЗ – незадоволеність якістю діяльності освітнього простору у ВТНЗ; 2) гармонічність сполучення суспільних й особистих інтересів у взаємодії суб'єктів – агармонічність сполучення суспільних й особистих інтересів у взаємодії; 3) наявність взаємозв'язку у діях керівних органів щодо впливу на мікроклімат освітнього простору у ВТНЗ – відсутність взаємозв'язку у діях викладацького складу щодо впливу на мікроклімат освітнього простору у ВТНЗ.

Частотний аналіз характеристик, які використовувалися при оцінюванні майбутніх викладачів ВТНЗ, дозволив виокремити 25 пар полярних ознак для кожної з моделей системи моніторингу їх професійної підготовки. Даний діапазон конструктів слугував домінантою для формувального етапу експерименту.

Цей етап дослідження було спрямовано на виявлення рівнів для кожної із локальних структур по запропонованих фіксованих 25 ознаках відповідних конструктів. Об'єктами оцінювання стали критерії інструментально-проективної моделі моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ.

Основним напрямом роботи на цьому етапі було виявлення змісту стратегій у моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ. Респондентами виступили студенти Одеської державної академії будівництва та архітектури (вибірка становила 187 осіб), яким була запропонована модифікація тесту репертуарних рольових решіток Г. Келлі. Для контролю за ходом експерименту були сформовані експериментальні та контрольні групи (чисельністю 23, 26, 20 осіб). Моніторингові зрізи за усіма використаними показниками проводилися у контрольних і експериментальних групах на факультеті "Економіка підприємництва в будівництві", серед студентів, які навчаються за спеціальністю "Економіка підприємництва". Експеримент здійснювався за трьома "фазами-періодами": бакалаврат, магістратура, аспірантура.

У результаті моніторингу на цьому етапі дослідження від кожного респондента була одержана матриця дихотомічних оцінок п'яти об'єктів (локальних структур дослідження) за 25 полярними ознаками, що становила масив даних 5x25x187. Одержані дані були підсумковими для частотного аналізу, що дозволив визначити вагові показники критеріїв у локальних структурах. Таким чином, були виявлені кількісні і якісні відмінності в інтерпретації рівнів.

Визначивши рівні функціонування моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, на формувальному етапі експерименту було визначено комплексний стан рівнів за позитивними моделями за допомогою зіставлення сукупних даних контрольних зрізів на констатувальному і заключному етапі дослідження. Підсумкові результати дослідження наведені у табл. 1.

Аналіз одержаних при зіставленні підсумкових результатів діагностики в експериментальних і контрольних групах показав певну тенденцію до збільшення рівня функціонування моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ в експериментальних групах.

У той же час лише невелика частина аспірантів контрольних груп досягла високого (гармонічного) рівня. Причини цього нами вбачаються у тому, що в межах традиційного за суттю процесу професійної підготовки майбутніх фахівців у ВТНЗ, здійснюваного за логікою когнітивної парадигми, неможливо повною мірою дотриматися відповідних вимог до всіх локальних структур моніторингу професійної підготовки в освітньому процесі ВТНЗ.

Проте відсоткове співвідношення результатів експериментальних груп, за високим рівнем, указує на досягнення продуктивності розробленої нами концепції моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, а також на можливість її застосування в умовах реального процесу їх професійної підготовки. Оцінка частотного зсуву показала значний загальний зсув системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ у бік зміни образу викладача ВТНЗ, розгляд його як конкурентоспроможного фахівця у сфері "освіта – наука – виробництво".

Таблиця 1.

Динаміка зміни функціонування локального модельного уявлення моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ

Рівні функціонування локального модельного уявлення моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ	Експериментальні групи			Контрольні групи		
	констант етап (%)	заключн. етап (%)	G*	констант етап (%)	заключн. етап (%)	G*
агармонічний	3,0	–	-3,0	3,0	3,0	0,0
дисгармонічний	4,5	–	-4,5	5,0	4,0	-1,0
оптимальний	81,4	69,2	-37,8	84,0	83,3	+6,3
гармонічний	11,1	30,8	19,7	8,0	12,7	+4,7

Примітка: абсолютний приріст показника G* віддзеркалює різницю між початковим і кінцевим досліджуваним показниками.

При подальшому аналізі даних, для оцінки зв'язку між рівнями за локальними структурами ми використали рангову кореляцію Спірмена (табл. 2).

Таблиця 2.

Порівняння результатів розв'язання педагогічних завдань-ситуацій у ЕГ і КГ за періодами (бакалаврат, магістратура, аспірантура)

Параметри	бакалаврат		магістратура		аспірантура	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
умови	19	9	20	12	21	15
питання	23	11	19	12	22	15
дані	18	10	19	15	20	14
невідоме	24	16	24	13	25	17
без помилок	17	7	16	11	19	14
погано	2	5	3	7	3	8
правильні узагальнення	20	10	21	12	22	16
правильне розв'язання	22	20	24	23	23	23
кількість студентів	26	25	25	26	26	26
агармонічний 1. рівень	12	6	11	7	15	8
дисгармонічний 2. рівень	4	10	5	9	3	9
оптимальний 3. рівень	10	9	9	10	8	9
гармонічний 4. рівень	3	4	3	1	4	5
% вірного узагальнення						
% вірного розв'язання						

Для цього майбутнім фахівцям пропонувались педагогічні завдання ситуації. У рядках "умови", "питання", "дані", "невідоме" показані відсоток майбутніх фахівців, що правильно визначили, відповідно до умови, питання, дані, невідомі параметри в завданні. Нижче – два рядки, що показують кількість респондентів, які виконали завдання без помилок і погано. Потім йдуть дані за кількістю респондентів, що виконували завдання на 1, 2, 3, 4 рівнях складності. "Правильне узагальнення" – кількість майбутніх викладачів ВТНЗ, що правильно сформулювали завдання за даних умов; "правильне розв'язання" – кількість майбутніх фахівців, що успішно вирішила свої завдання. Відповідно, "% вірного узагальнення" – загальний відсоток респондентів, що правильно сформулювали завдання, а "% вірного розв'язання" – загальний відсоток респондентів, що успішно виконали завдання. Крім того, дана електронна таблиця надавала можливість працювати з даними в будь-якій формі: графічній, діаграмній, кругових секторах та ін.; була продуктивною у застосуванні серед усіх задіяних у експерименті ВТНЗ різних регіонів, і додаткова обробка чисельного масиву при цьому не була необхідною.

Виходячи з певної локальної структури системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, необхідною вважалась така діяльність, яка б відповідала структурі даної системи. При цьому ставились відповідні завдання: по-перше, підвищити рівень функціонування всіх складників системи професійного моніторингу, а по-друге, посилити взаємозв'язок між ними. З цією метою створювалися спеціальні ситуації, в яких у студентів повинні були виявлятися "цікаві освітні продукти", адекватні вимогам професії викладача ВТНЗ, а саме викладача-науковця. Наприклад "ситуація передбачення педагогічної дії", "ситуація інноваційної діяльності", "ситуація кайдзен", "ситуація провайдингу педагогічних інновацій", "ситуація продуктивної коуч-взаємодії" та ін.

Робота у цьому аспекті відбувалась відповідно до специфіки ВТНЗ і містила адекватний баланс теоретичної, науково-методичної і практичної (науково-педагогічного стажування) підготовки. Зокрема, під час науково-педагогічного стажування важливим вектором реалізації системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ було включення в колективне вирішення педагогічних задач (освіта), вивчення наукових проблем (наука), аудит управлінських ситуацій (виробництво). Передбачалось, застосування важливих стратегій моніторингу професійної підготовки за трьома напрямками: освіта – наука – виробництво. Такими стратегіями виявились: педагогічний аудит, оцінка (рівень умов); педагогічний дизайн, акмеологічний супровід (рівень процесу); прогноз (рівень результату). У такій роботі чітко простежувалась необхідність застосування: інформаційної, стимулюючої, перетворюючої, мобілізуючої, управлінської функцій; їх впровадження в експеримент дало продуктивний результат – покращення показників. Одержані результати свідчили про формування готовності як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності та, відповідно, продуктивності локальної системи моніторингу професійної підготовки майбутнього викладача ВТНЗ: інтерактивних шляхів і дидактичних засобів, втілених у навчально-виховний процес ВТНЗ визначених педагогічних умов. Дані було зведено у табл. 3

Таблиця 3.

Середні дані про зміну показників сформованості готовності як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності

Складові сформованості професійно-педагогічних уявлень	КГ (різниця)	ЕГ (різниця)
1. Коефіцієнт сформованості (X_i)	1,34*	2,94**
2. Об'єм професійно-педагогічних уявлень (у смислових одиницях)	15,0	21,0*
а) особистість викладача ВТНЗ	5,0	14,0*
б) професійно-педагогічна діяльність	5,0	10,0*
в) педагогічне спілкування	5,0	9,0
3. Яскравість – чіткість (у балах)	0,43	1,36*
а) уявлення про особистість викладача ВТНЗ як викладача-науковця	0,28	1,22*
б) уявлення про структуру професійно-педагогічної діяльності викладача ВТНЗ: освіта – наука – виробництво	0,52	1,48*
в) уявлення про ВТНЗ	0,48	1,36*
4. Категорії кайдзен спрямованості (у балах)	0,57	2,19**
а) особистісні	- 0,42	1,12*
б) діяльнісні	1,72*	4,12***
в) управлінські	0,42	1,30*
5 Категорії лін-освіти (у балах)	1,21*	2,58**
а) освітні	1,78*	3,08**
б) наукові	0,98	1,92*
в) виробничі	0,88	2,72**

Примітка: статистична значущість відмінностей: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$.

Дані таблиці 3 свідчать, що середні бали за усіма використаними показниками в експериментальній і контрольній групі на початку дослідження істотно не відрізняються. До кінця експерименту у контрольній групі відбулися деякі зміни, але вони носять незначний характер. Достовірний рівень відмінностей зафіксований тільки за показниками X_i ($p < 0,05$), по індивідуальних категоріях кайдзен спрямованості ($p < 0,05$) і категоріях лін-освіти ($p < 0,05$).

Інша картина спостерігалась у студентів експериментальних груп. За усіма складовими сформованості професійно-педагогічних уявлень до кінця проведення експерименту відбулися істотні зміни, які характеризувались високим ступенем статистичної значущості. Найзначніші з них виявилися за категоріями кайдзен спрямованості ($p < 0,001$), освітніми і виробничими категоріями лін-освіти ($p < 0,01$).

Як видно з таблиці 3, в експериментальних групах спостерігалась позитивна динаміка коефіцієнта X_i , що відображала рівень сформованості професійно-педагогічних уявлень. До кінця експерименту його значення збільшилось на 2,94 одиниці ($p < 0,01$).

Крім того, спостерігалось зростання обсягу уявлень про професійно-педагогічну діяльність викладача ВТНЗ як викладача-науковця ($p < 0,05$), збільшувалася яскравість – чіткість професійно-педагогічних уявлень ($p < 0,05$). Істотні зміни відбулися також в уявленнях респондентів про структуру професійно-педагогічної діяльності викладача ВТНЗ, а саме у напрямках: освіта – наука – виробництво ($p < 0,05$), уявлення про ВТНЗ ($p < 0,05$) та про особистість викладача ВТНЗ як викладача-науковця ($p < 0,05$).

Проведений формувальний етап експерименту продуктивно позначився і на рівнях функціонування кожної з локальних структур системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ. Ті зміни виразилися у зміцненні взаємозв'язку між ними, що, у свою чергу, сприяло посиленню внутрішньої цілісності й узгодженості експериментальної системи. Так, посилювалися зв'язки між коефіцієнтом сформованості, категоріями моніторингу професійної підготовки і яскравістю-чіткістю уявлень, категоріями лін-освіти у моніторингу професійної підготовки, уявленнями про професійне майбутнє та ін.

Спостереження за поведінкою і навчально-педагогічною діяльністю респондентів експериментальної групи показали, що вони оволоділи професійними вміннями, стали більш упевненими, навчилися усвідомлено планувати, контролювати і аналізувати свою поведінку і професійно-педагогічну діяльність. На такій кайдзен діяльності наголошували і наукові керівники аспірантів.

Відтак, впровадження запропонованої локальної системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ показало достатньо високу її ефективність і дозволило значною мірою оптимізувати цей процес. Високий ступінь зв'язку результатів діагностики рівнів за локальними модельними структурами моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ дозволив провести оцінку міри зв'язку на рівні значущості – 1%.

Високий ступінь зв'язку між локальним модельним уявленням моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ та оцінюванням якості функціонування моніторингу професійної підготовки за інструментально-проективною моделлю моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ, виявлений за об'єктами (0,64), пояснює продуктивність моделі їх професійної підготовки. Отже, ці дані показують, що за умови впровадження апробованого у дослідженні підходу можна очікувати кращий ефект формування готовності як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності та, відповідно, продуктивності локальної системи моніторингу професійної підготовки (інтерактивних шляхів і дидактичних засобів; втілених у навчально-виховний процес ВТНЗ визначених педагогічних умов), ніж за умов набуття традиційної університетської освіти.

Вважалось, що професійна підготовка конкурентоспроможного фахівця – викладача ВТНЗ – успішно здійснюється, коли у процесі навчання формується система адекватних професійно-педагогічних уявлень, що беруть участь у формуванні інтерактивного освітнього маршруту викладача ВТНЗ, організуючи і спрямовуючи його смислову наповнюваність, додаючи якісної своєрідності, неповторного індивідуального соціального вигляду.

Професійно-педагогічні уявлення, що є у студента ВТНЗ, мають істотний вплив на його професійний розвиток і, разом з іншими персоніфікованими складовими (інтереси, цінності та ін.), виступають "регуляторами" професійного самовизначення. Ступінь сформованості професійно-педагогічних уявлень виступає передумовою становлення як активної життєвої позиції особистості, так і сформованості готовності як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності. Зокрема, професійно-педагогічні уявлення про моніторинг професійної підготовки, що виникає на початкових етапах професійного самовизначення, надалі визначає особливості інтерактивного освітнього маршруту і можливості особистісної і професійної самореалізації. Як показали результати дослідження, моніторинг професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ значною мірою не може бути усвідомлений майбутніми фахівцями без цілеспрямованих педагогічних дій.

Продуктивність професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ полягає у єдності усіх освітніх процесів, які може об'єднати у собі ВТНЗ, а особливо процесів "освіта – наука – виробництво".

Узагальнюючи одержані у результаті аналізу дані про здійснену роботу, конкретизуємо ще один висновок: виходячи з того, що освітні витрати та ресурси ВТНЗ з урахуванням тенденцій лін-освіти під час впровадження системи моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ не потребують додаткових коштів, то це свідчить про її економічну доцільність. Процес упровадження означених інновацій не вимагає інтенсифікації навчального процесу і може відбуватися у плановому режимі кожного ВТНЗ України.

Висновок. Таким чином, апробація на формуальному етапі експерименту запропонованого нами підходу щодо формування готовності як результату підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ до предметної діяльності дозволила довести, що вже упродовж пропедевтичного етапу відбувається суттєве зростання готовності, а у подальшому – остаточне її оформлення у цілісну несуперечливу систему знань, умінь, навичок, які можуть бути реалізовані у професійній діяльності викладача ВТНЗ. Теоретико-експериментальне дослідження моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів ВТНЗ довело правомірність осмислення цього процесу як педагогічної системи, що будується на єдності принципів: дидактичної інтеграції, інтерактивного освітнього маршруту, лін-навчання, кайдзен спрямованості.

Результати дослідження, з нашої точки зору, можуть бути використані для визначення ефективних напрямів освітньої політики, обґрунтування стратегії розвитку вищої технічної освіти і пріоритетних напрямів її першочергової модернізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Learning to be. The world of education today and tomorrow / [E. Fanre, F. Herrera et. al.]. – Paris : UNESCO ; London : Harrap, 1972. – 313 p.
2. Seymour Daniel T. On Q : Causing Quality in Higher Education / T. Daniel Seymour. – Phoenix, Arizona : American Council on Higher Education Series on Higher Education : Oryx Press, 1993. – 342 p.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Learning to be. The world of education today and tomorrow / [E. Fanre, F. Herrera et. al.]. – Paris : UNESCO ; London : Harrap, 1972. – 313 p.
2. Seymour Daniel T. On Q : Causing Quality in Higher Education / T. Daniel Seymour. – Phoenix, Arizona : American Council on Higher Education Series on Higher Education : Oryx Press, 1993. – 342 p.

Матеріал надійшов до редакції 27.11. 2011 р.

Єрмакова С. С. Сравнительная эффективность традиционной и экспериментальной технологии реализации мониторинга профессиональной подготовки будущих преподавателей высших технических учебных заведений.

В статье рассмотрена в рамках исследовательского эксперимента касательно изучения проблемы мониторинга профессиональной подготовки в высших технических учебных заведениях сравнительная эффективность традиционной и экспериментальной технологии мониторинга будущих учителей высших технических учебных заведений. Сделан вывод, что на протяжении пропедевтического этапа происходит существенное повышение готовности, а в дальнейшем – окончательное ее оформление в целостную неоспоримую систему знаний, умений, навыков, которые могут быть реализованы в профессиональной деятельности учителя высшего технического учебного заведения.

Ermakova S. S. The Comparative Efficiency of the Traditional and Experimental Technology Realization of Monitoring the Future Teachers' Professional Preparation in Higher Technical Educational Establishments.

The article considers the comparative efficiency of the traditional and experimental technology of monitoring the future teachers' professional preparation in higher technical educational establishments within the research experiment, studying the monitoring of future teachers' professional preparation in higher technical educational establishments. It is concluded that during the propedeutic stage there is the considerable growth, and further – its final formation into the integral undeniable system of knowledge and skills that can be realized in the teachers' professional activity.